

Διευθυντὴς ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ι. ΛΕΛΕΣΑΚΙΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΤΟΠΧΑΝΑ ΑΡΙΘΜΟΣ 78

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ

Ἡ εἰρηνοδίκη οὐχὶ ὡς εἰρηνοδίκη

Ἐν τῷ πελοποννησίῳ καὶ ἐν ἡμῖν ἀγερθέντι ζητήματι, ἀντὶ τῆς ἀλέγμενης ὡς εἰρηνοδίκη ἢ ὡς εἰρηνοδίκη, προσεκλήθη κατὰλλήλως καὶ ἡ γνώμη τοῦ μεγάλου συμπολίτου ἡμῶν καὶ καθηγητοῦ τῆς Γλωσσολογίας ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ κ. Γεωργίου Ν. Χατζιδάκι, τοῦ γνωστοῦ σήμερον ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος, ὡς αὐθεντίας ἐν τοῖς φιλολογικοῖς ζητήματι, καὶ ὁ ἀναθρόνισται ὁ «Κρητικὸς Ἀστὴρ» ἀριθμῶν ἐν τοῖς ἐκτάκτοις αὐτοῦ συνεργατίαις. Ἐκ μικρᾶς λοιπὸν ἐπιστολῆς πεμφθείσης ἐνταῦθα περὶ τοῦ ζητήματος ἀποσπῶμεν αὐτολεξεί τι κατωτέρω περὶ τῆς ἐν λόγῳ κλητικῆς, ἐπιφυλαττόμενοι ἐν τοῖς ἑξῆς φύλλοις νὰ δημοσιεύσωμεν τὴν γνώμην τοῦ μεγάλου γλωσσολόγου καὶ ὡς πρός τὸ ἄς καὶ πρός τὸ γὰρ ἴδιον.

«Περὶ τῆς κλητικῆς τῶν εἰς -δίκης ἡγέρθη καὶ πρός ἐνός ἔτους μεγάλη συζήτησις ἐν Ναυπλίῳ καὶ ἐγὼ ἡναγκάσθην νὰ λάβω μέρος» παρετήρησα τότε ὅτι κλητικὴ ταύτων ἀρχαιοτέρη δὲν παρεδόθη ἡμῖν. Τὸ Ἑλ. λανοδίκης, Κυθνοδίκης, (1) χειροδίκης, ἰθυοδίκης, ἰδριδοδίκης, (2) ὀρθοδίκης, (3) ναυτοδίκης κ. τ. τ. θὰ ἐλέγοντο βεβαίως καὶ κατὰ κλητικὴν, ἀλλ' εἰς ἡμᾶς δὲν διεσώθη οὐδεμία. Λοιπὸν τί ποιητέον; Γνωστὸν ὅτι ἡ κλητικὴ πάντων τῶν πρωτοκλήτων παλαιότατα ἐληγεν εἰς -α βραχὺ ἀλλ' ἤδη ἐν παλαιοῖς χρόνοις πρό τοῦ Ὀμήρου ἐπῆλθεν ἐξομαλίσμος τῶν πτώσεων πολλαχοῦ ὥστε ἤδη ὁ Ὀμηρὸς λέγει Πηλεΐδην, Ἀτρεΐδην, αἰναορέτη (Σ. Ἀστ. Ἰλ. Π, 31), κτλ. Ὡστε μόνον ὀλίγαι τάξεις διετελέσιν ἐκπερόμεναι μετὰ τοῦ -α βραχὺ οἷον τὰ ῥηματικά εἰς τῆς -πώλης, -τρίβης, -μέτρης. Σποραδικὰ δὲ ἀπαν-

τῶσιν ἐτι τινὰ οἷον Κανδοῦλα (Σ. Ἀστ. Ἡροδοτ.) Λάγνα (Σ. Α. Λάγνης Λοβέκ. εἰς Φρόνιχον 184 Βακερ. ἀνεκδ. (189), φιλαίφα, τὰ ἐθνικά Πέροσα, Σκύθα κ. τ. λ. Θὰ εἰπῆτε ἴσως ὅτι τὸ -δίκης ἔχει ἐν τούτοις ῥηματικὴν ἔννοιαν νοί, ἀλλὰ δὲν λήγει εἰς -της. Συλλογίσθητε δὲ ὅτι ταῦτα δὲν ἐκανονίζοντο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων κατὰ γραμματικούς διατετυπωμένους κανόνας, ἀλλὰ κατὰ τὸ γλωσσικὸν αἶσθημα αὐτῶν. Λοιπὸν ἂν τις λάβῃ ὑπ' ὄψιν μόνον τὸ ῥηματικὸν στοιχεῖον θὰ εἴπῃ ἀναγκάως καὶ ὡς ἰσχυρισμὸς (Σ. Α. Βεκ. Ἀνεκδ. 1374), ὡς δικοδίκη (Σ. Α. Λουκιαν. Λεξιφάν. 9), ὡς Ὀδυσσευδίκη κλπ. κλπ. ἃ ἐγὼ δὲν τολμῶ, ἵνα μὴ ἀρχαιότερος τῶν ἀρχαίων γένωμαι παρὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς νέας ἐλληνικῆς ἀπαιτούσης πανταχοῦ τὸ αὐτὸ φωνῆεν διὸ προτιμῶ τὸ ὡς εἰρηνοδίκη».

Γ. Ν. ΧΑΤΖΙΔΑΚΙΣ

Μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ρητῆς γνώμης καὶ ἀπεμφορᾶς τοῦ γνώμη ἄνδρος, δικαιομένου νὰ ἔχῃ κύρος, ὑποθέτομεν ὅτι πασα συζήτησις ἀπὸλείπει. Δύνειται δὲ ἡ κλητικὴ τοῦ εἰρηνοδίκης νὰ ἀφελῇ εἰς τὸ ἑξῆς ἡσυχίαν εἰς τὸν γαλήνιον ἁρμονίαν, εἰς ὃν προσορμίζει αὐτὴν ἐγκυροῦς ἐπιστήμης μύτης.

Παρακαλοῦνται θερμῶς οἱ καθυστεροῦντες τὴν συνδρομὴν τοῦ παρελθόντος ἔτους νὰ ἀποστείλωσιν αὐτὴν μέχρι τοῦ ἐπομένου μηνός, γνωστοῦ ὄντος ὅτι ὁ «Κρητ. Ἀστὴρ» μὴ ἔχων ἄλλον πόρον, περιμένει ἐκ τῆς μικρᾶς αὐτῆς συνδρομῆς τῶν ἀναγνωστῶν του νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς πολλαπλὰς δαπάνας, ἃς ἀπαιτεῖ ἡ ἐκδοσίς του.

Οἱ προπληρώνοντες τὴν συνδρομὴν τοῦ ἀρξαμένου ἔτους μέχρι τῆς 1ης τοῦ ν. ἔ. 1908 θὰ λαμβάνωσιν ὡς δῶρον τὰς «Ἀνεμώνας» συλλογὴν ὠραίων ποιημάτων ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Χαριτάκι.

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

ΑΠΟ ΧΑΝΙΩΝ ΕΙΣ ΛΟΝΔΙΝΟΝ

Ἀξιοθέατα δ' ἱδρύματα ἐν Ναυπόλει εἶναι τὸ **ἐθνικὸν μουσεῖον**, ἐν ᾧ εὐρίσκονται ἀρχαῖαι τοιχογραφίαι (Ἡρακλείου, Πομπηίας κλπ.) συλλογὴ ὀρεῖαλλείων ἀντικειμένων (ἡ πολυτιμότερα ἐν τῷ κόσμῳ), μαρμάρινα ἀγάλματα, αἰγυπτιακὴ ἀρχαιότητα, (συλλογὴ ἀρχαίων κρυσταλλίνων ἀντικειμένων, μοναδικὴ τοῦ εἶδους) τῆς πέπυροι, εὐρήματα ἐκ τῆς Πομπηίας κλπ. κλπ. καὶ διδασκαλὴ ἐκ 200 γιλ. τόνων καὶ 4000 χειρογράφων.

Ὁ ναὸς τοῦ ἁγίου **Ἰαννουαρίου** ἐν ᾧ φυλάσσεται ἐν δυοῖς πολυτελεστάτοις ληκύθοις τὸ αἷμα τοῦ ἁγίου, ὁ ναὸς τοῦ ἁγίου **Δομενίκου**, ὁ μεγαλοπρεπέστερος τῆς πόλεως, τὸ Πανεπιστήμιον μὲ τὸ ἐν αὐτῷ μουσεῖον τῆς Φυσικῆς ἱστορίας, τὸ Ἀστεροσκοπεῖον ἐπὶ τοῦ λόφου Capodimonte, τὸ θέατρον τοῦ San Carlo, ἐν ἐκ τῶν μεγαλυτέρων καὶ ὡραιότερων τοῦ κόσμου κλπ.

Τὸ δυτικὸν τμήμα τῆς πόλεως ἀναντιρρήτως διαφιλονοκεῖ τὰ πρῶτα εὐρωπαϊκῆς μεγαλοπόλεως· τὰ μεγαλοπρεπῆ οἰκοδομήματα, οἱ ὡραῖοι κήποι, αἱ πλατεῖαι καὶ κανονικαὶ ὁδοὶ διασχίζονται ὑπὸ τῶν ηλεκτροκινήτων λεωφορείων, τῶν αυτοκινήτων καὶ τῶν ἀμαξῶν, μαρτυροῦντι ὅτι ὅλη ἡ ζωὴ τῆς πόλεως ἔχει συγκεντρωθῇ πρὸς τὸ μέρος τοῦτο, τὸ ἄκρως ἀριστοκρατικόν. Ἐντεῦθεν ἀνέχεται τις δι' ηλεκτρικοῦ λεωφορείου εἰς τὸν λόφον τοῦ ἁγίου Μαρτίνου, εἰς τὰ ἀπόκρημνα τοῦ ὁποῦ γαίλη ὕψους προῦριον ἐν ᾧ μουσεῖον καὶ ναὸς μὲ θαυμαστὰς εἰκόνας διαστήμων ζωγράφων καὶ ἰδίᾳ τοῦ Spagnoletto. Ἡ ἀποκαθάρσις θεωρεῖται ὡς ἀριστούργημα συλλήψεως καὶ ἐκτελέσεως, ἐντύπωση δὲ θαθεῖαν ἐμποιεῖ ἡ φυσικότης τῶν χρωμάτων καὶ τῶν γραμμῶν του. Ζωντανὴ ἀναπαράστασις σκηνῆς ἐκ τοῦ θείου δράματος προκαλοῦσας φαικίσαν μυστηριώδη.

Πρὸς Δ. παρὰ τὴν θάλασσαν ἐκτείνεται ὁ Βασιλικὸς κήπος (Villa reale) στενός καὶ ἐπιμήκης, μὲ θαυμαστὰς δεινροστονίχας, μὲ πολυάριθμα ἀγάλματα καὶ περίπτερα ἐν ᾧ γίνεται ὁ γενικὸς περίπατος τῶν ἀριστοκρατῶν ἰδίως. Ἐν αὐτῷ εὐρίσκεται τὸ Aquarium, τὸ μεγαλύτερον ἴσως ἐνυδρεῖον τοῦ κόσμου. Ὑπόγειος εὐρεῖα αἵθουσα μὲ θαλάμους σπηλαιώδεις εἰς τὰ πηχεὰ τοιχώματα αὐτῆς, περιέχει τὰ θαλάσσια ζῷα καὶ φυτὰ, τὰ εὐρισκόμενα ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν κόλπον τῆς Ναυπόλεως. Αἱ ἄλλαι αἵθουσαι, τοῦ ἱδρύματος, ἀπρόσιτοι εἰς τὸ κοινόν, χρησιμεύουσι δι' ἐπιστημονικὰς ἐργασίας.

Ἡ πίσσις τῶν εἰρημένων θαλάμων, οὔτινας εἶναι ἡμιπλήρεις θαλασσίου ὕδατος, ὅλοεν ἀνανεομένου, καὶ φωτίζονται ἐπαρκῶς ἄνωθεν, φράσσεται ὁλόκληρος ὑπὸ παγέων ὑαλοπινάκων ὥστε νὰ μὴ ἐμποδίζηται ἡ θέα τῶν ἐν αὐτοῖς βιούντων. Τὰ ἀτυχῆ αὐτὰ πλάσματα δὲν ἔχουσι τὴν συνήθη των ζωηρότητα. Τὰ πλείστα ἐκ τῶν ζῶων ἀκίνητοι εἰς μίαν γωνίαν, ἄλλα κινεῖνται νωθρότατα εἰς δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὅλων κατοπτρίζεται ἡ ὁδὸν τῆς αἰχμαλωσίας των. Ὑπάρχουσι συνήθη ζῷα, οἷον λά βρακες, σκύλαι, νάρκαι, πλευρονήκται, σαρκῖνοι, τρίγλαι, σκόρπαινοι, ὀκτάποδες, σπηταί, κοχλῖαι θαλάσσιοι, ἔχιδνοι, μέδουσαι κλπ. ἀλλὰ καὶ σπανιώτερα οἷον ὀρθαγορίσκοι, θαλισταί, δακτυλόπτεροι, κεντρίσκοι (Centriscus scolopax),

δαρ, σκύληκες κλπ. ἐπίσης θαλάσσια φυτὰ οἷον ἄλγαι ὑπερύφροι, ὀκτώκλαδοι, πράσινοι, ποδειδωνίαι (ἐκ τῶν ἐλαχίστων φανερογόνων, ἅτινα ζῶσιν ἐντὸς τῆς θαλάσσης) καὶ ἄλλα ὧν ἡ περιγραφὴ δὲν ἔχει θέσιν εἰς τὰς παρῶν τι κατὰ μὲν γραφομένης ἐντύπωσης ταύτης. Καθ' ὅλας τὰς ἐποχὰς ὅμως τὸ ἐνυδρεῖον δὲν περιέχει πάντα τὰ ὄντα τοῦ κόλπου, διότι τινὰ μὲν ἀντέχουσιν ἐπὶ ἐντὴ αἰχμαλωτικῆς, ἀλλὰ ὅμως ἐπὶ ἡμέρας μόνον καὶ τινὰ ἐπὶ ὥρας. Διὰ τοῦτο τὰ ὑπάρχοντα εἶδη δὲν ἀποτελοῦσι ἐξαιρετικὸν συλλογὴν, οἱ δὲ ἀδύναστοι ἀποροῦσιν ὅτι τὸ ἐνυδρεῖον φημιεῖται μετανοῦσαι δ' ὅτι ἐπλήρωσεν 2 ὁρ. ἐν τῇ εἰσόδῳ.

Ἐκ τοῦ κήπου διὰ τοῦ ηλεκτρικοῦ λεωφορείου μεταβαίνει τις εἰς τὸ ἡμίσειον ὥραν ἀπέχον Πανσίλιπον (Pausilipo). Ἐξωχὸς τοποθεσίαν πληροῦσα ὅλου τοῦ ὄρους τῆς ἐπωνυμίας τῆς. Ἀνω ὑπέρκεινται πορώδεις κρημαστοὶ βράχοι μὲ στήριγμα μήκους 800 περίπου μέτρων, ἔργον τῶν Ρωμαίων, ἥτις ἐκλείσθη κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους καὶ ἀντικατεστάθη ὑπὸ ἄλλης. Εἰς τὴν ἐξοδὸν αὐτῆς λέγεται ὅτι εὐρίσκεται ὁ τάφος τοῦ Βιργιλίου, ἃν καὶ τοῦτο δὲν θεωρεῖται πιθανόν. Περαιτέρω ἐπὶ τῆς παραλίαν ὁδοῦ εὐρίσκεται τὸ **σπύλαιον τοῦ Σιανουῦ**, (Sjanupe) ἑτέρα σήραξ εὐρυχωρότερη καὶ ἐπιμηκεστέρα τῆς προηγουμένης, κατασκευασθεῖσα τῷ 37 π.χ. ἐστὶ δὲ περαιτέρω τὸ περιώνυμον **σπύλαιον τοῦ κυνός** ἐξ οὗ ἀναρυσθῆναι ἀκαταπαύστως βέλμα ἰσχυρὸν ἀνθρακικοῦ ὀξέος. Τὴν ὀνομασίαν του τὴν ὀφείλει εἰς τὸ ὅτι κύων εἰσερχόμενος ἐν τῷ σπηλαίῳ ἀποθνήσκει ἐξ ἀσφυξίας ὡς εὐρισκόμενος ἐν τῷ ἀνθρακικῷ ὀξεί ὁλόκληρος, ἐνῷ ὁ ἄνθρωπος ὡς ὑψηλότερος δὲν πιθαίνει τὸ αὐτό.

Κάτω κλιτῶς ἀπότομοι μὲ ὑψηλὰ οἰκοδομήματα ἐπὶ αὐτῶν διήκουσι μέχρι τῆς θαλάσσης, ἡς τὸ πρῶτον κῆμα θρύβεται καὶ κρᾶσπεδοὶ τὸν ἀγνάλον μὲ τοὺς πάλαιους ἀφρούς του. Περὶ θάλασσης πλοῦσι, ἄνθρωποι, θαλασσοί, ἀμπελώνες, προκλητικοί, θραῦς τῶν φυλῶν, ἄσματα πετηνῶν, δόμοι ἀνθρώπων, ἀρμονίαι ὀργάνων, ἀρμονία ἀπολύσεως... Κλείω τοῦ ὀφθαλμοῦ μου, ἵνα σὲ ἐπαναφέρω εἰς τὴν μνήμην μου ζωντανόν, ὦ Πανσίλιπον!

(Ἔπεται συνέχεια)

ΒΑΠΤΙΣΙΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ ΕΝ ΙΟΡΔΑΝΗ.

Φίλε κύριε Διευθυντά τοῦ «Ἀστέρος».

Παρακαλῶ νὰ δημοσιεύσητε, εὐαρεστούμενος, τὸ ἐξῆς συμπλήρωμα τοῦ βαπτίσματος τῆς Κρήτης ἐν Ἰορδάνῃ, ὅπερ, μὴ στοιχειοθετηθὲν ἐκ παραδρομῆς ὡς σημειώσις τοῦ κειμένου τῶν «Συννάων», δέον σημερον νὰ ἐμφανισθῇ διὰ τῶν στηλῶν τοῦ «Κρητικοῦ Ἀστέρος» μετὰ τινος εὐρυτέρας ἀναπτύξεως, ὡς ἀναγκαϊότατον ἐπικουρήμα εἰς τοὺς παρακολουθοῦντας τὰς ἐπιστημονικὰς ταύτας ἐκζητήσεις.

Χαρακτηρίζων οὐχὶ ἀπὸ τὸν παραλληλισμὸν ΚΑΦΘΟΡ καὶ ΑΠΤΕΡΑ, ἀλλὰ μὴ ἀποδεχόμενος αὐτὸν ὀριστικῶς διὰ τὸν λόγον τῆς συγγενείας τῶν λέξεων «Ἀπτερα καὶ Ἀβδηρα (Θράκης) καὶ Πτερία (Καππαδοκία) καὶ Σάπορτα ἢ Σάπορτα (1) ἢ Σπάροτν (Πισιδίαι καὶ Πελοπον-

νήσου) καὶ Πάταρχ (Λυκία)» ὁφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι πάν-
τες διετήρησα ἰδιαιτέρην παλαιάν συμπάθειαν πρὸς τὴν πιθα-
νὴν ὅπως ὁποῦποτε συγγένειαν Ἀπτερώων καὶ Καφθόρ.

Τὸ γεγονός μάλιστα ὅτι οἱ ραββίνοι, οὐ μόνον τῆς Ἀνατο-
λῆς ἀλλὰ καὶ τῆς Δύσεως, ἀποκαλοῦσιν ἔτι καὶ σήμερον τὴν
Κρήτην ἢ **Καφθόρ**, (2) ἐν πλ. ηρεστέτῃ γινώσκει ὅτι Καφθόρ εἶνε
κυρίως ἡ Αἴγυπτος, ἢ ἄλλως καὶ Μισραῖμ (Μισίρι) κηλου-
μένη, πάντοτε μὲ συνεκίνησε βελτίως καὶ μυριάκι· ἐν τῷ πε-
ρελθόντι μοὶ ὑπεψιθύρισε συγγένειαν πιθανὴν μεταξὺ τῶν λέ-
ξεων Ἀπτερα (Κρήτης) καὶ **Καφθόρ** (Αἴγυπτος).

Ἀλλ' ὁφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι τὴν μεταξὺ καφθόρ καὶ
κιδωνίου συγγένειαν καὶ συνεπῶς καὶ **Κιδωνίας**, δὲν
ὠνόμαζον, οἷον τὰύτην τῶρα εἰσηγείηται πρῶτος πάντων ὁ κ.
Βλαστός, διότι, ὡς οἱ ἀνεψιοὶ τοῦ ἀοιδίμου Ρεν ν γινώσκουσι,
καφθόρ ἐν τῇ ἐβραϊκῇ δὲν σημαίνει τὸ κιδωνίον, ἀλλὰ ἀν-
θοειδὲς μὲν τι **κόδμημα** ἢ **ἀντικείμενον**, οὐχὶ δὲ καὶ
καρπὸν.

Ἐνθυμοῦμαι, ἐκ τῶν εὐμενῶν ἀνακρινώσεων τοῦ κλεινοῦ
Ρεν ν, ὅτι τὸ καφθόρ ἀπαντᾷ ἐν τῇ Παλαιᾷ ἐπὶ τῆς περιγρα-
φῆς τῆς κιδωτοῦ τῆς Διαθήκης, ἐφ' ἧς στόλισμά τι ἀνθόσχη-
μον θὰ ἐτίθετο (καφθόρ), ἔρυσμα τῆς ἐπικρώτου λυχνίας.

Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἐν Εὐρώπῃ ἐταύτιζα κατὰ τὸν ἀοιδίμον
ἀρχιραββίνον τῶν Παρισίων Σαδὼκ τὴν **Πτερίαν** τῆς
Καππαδοκίας μετὰ τοῦ **Καφθόρ**.

Ἐφρόνου οὕτω, πρὸ δεκαετίας, διὰ τὸν ἐξῆς, ἐν ση-
μειώματί μου ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Ρεν ν λόγον.

Οἱ καππαδόκιμοι ἡμῶν ὠνόμαζαν **Καππαδοκίαν**
τὴν χώραν ἐκείνην, ἧς τὸ ἀληθὲς ὀνομαζέει ΚΑΔ-ΠΑΤΟΥ-
ΚΑ.

Ἐπειδὴ λοιπὸν ἐν τῷ **Πατούκα** ἔλλανθάνει ἡ Α-ΚΑ-
ΠΤΑ (=οἶκος τοῦ Θεοῦ ΦΘΑ=Αἴγυπτος), ὑπέλαβον
ἀναμείβεσθαι ὅτι ἡ πολυζυμάκτος καὶ πρωτόθρονος πόλις τῆς
Καππαδοκίας, ἡ **Πτερία**, πατρὶς τοῦ πολυσεβάστου καθη-
γητοῦ κ. Καραλίδου, παλαιάτην ὑποδεικνύει συγγένειαν
ἀιγυπτιακὴν (**Καδ-πτερία**-Πατούκα ἀντὶ **Καδπα-
τούκα** Πτερίας), τοσοῦτο δὲ μᾶλλον καθόσον ἡ καλλιτεχνία
τῆς Πτερίας, περὶ ἧς ἀπείρους σελίδας ἀφιεροῖ ὁ κλεινὸς
Perrot ἐν τῇ ἐξόχῳ πολυτόμῳ συγγραφῇ του περὶ τῆς τέχνης

(2) αἷ ἐβραϊστὶ σημαίνει «ἡσος». Οἱ ραββίνοι, χρώμενοι, ἐπὶ τῇ
βάσει τοῦ χωρίου 47, 4 τοῦ Ἱερεμίου, τῇ ἐκφράσει «ἡ καφθόρ»,
ἐννοοῦσι «ἡσος ἐγγυάτην τῇ Αἴγυπτῳ» καὶ πλέον οὐ, μὴ ἀποκα-
λοῦντες τὴν Κρήτην «(νῆσον) Καφθόρ» ὡς θὰ ὑπελάμβανέ τις τὸν
μεταγλωττισμὸν «ἡ καφθόρ» ἔλληνιστί.

Ὁ ἡμέτερος Ἀρχιραββίνος, καὶ ἐπιστέλλον καὶ ὁμιλῶν, χρήται
τῇ ἐκφράσει ταύτῃ, ὁμοίως δὲ καὶ ἐν τῇ ἐπισήμῳ σφραγίδι του, ἔχει
χαράξει τὴν αὐτὴν ἐκφράσιν «ἡ Καφθόρ».

Ἐν τῷ Ταλμούδ ἴδιον ὄνομα τῆς Κρήτης εἶνε **Μαγὼγ**, ἐν δὲ
ταῖς περσικαῖς γεωγραφίαις **Σικόρ Μαιζάγι**.

Τοῦ ἡμετέρου Ἀρχιραββίνου, συγγραφῆς συντόμου κρητικῆς
ἱστορίας, ἐβραϊστὶ καὶ ἀπὸ ἰσραηλιτικῆς ἀπόψεως, ἀλλ' ἀνεκδότου
ἔτι, ἡ γνωμάτευσις περὶ τοῦ ἔθνους τῆς Κρήτης ἐκ τοῦ Κερέθ (=μά-
χαϊρα-μεχεροτέμ. Γεν. 49, 5) ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐρμηνείας τοῦ πα-
λαιου ραββίνου Σολωμὸν Ἰσραήλ (1200) ὅτι Κερέθ = μεχεροτέμ,
εἶνε πάντῃ ἀπίθανος, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς δημοσιευθείσης ἐν τῷ
«Κρητικῷ Ἀστέρι» πραγματείας μου, ὅσον καὶ ἂν χαρακτηρίζη
πολεμοχαρμὴν τὸν κρητικὸν λαὸν ἢ πρωτότυπος αὐτῇ ἐτυμολογία
του. Ἐὰν θὰ ἡγήθευε μία τοιαύτη ἐτυμολογία, τότε τὸ χωρίον Μα-
χαίρου Ἀποκορώνου θὰ εἶχεν οἷαν σημασίαν ἔχουσι τὰ Ἀπτερα ὡς
Καφθόρ θὰ ἐδήλουν τοιούστιν ὀληντὴν Κρήτην καὶ παλαιάτην με-
ταγλωττίσιν τοῦ ἐβραϊκοῦ τοῦτου ὀνόματός της ἑλληνιστί.

Τὸ Φιλισταϊκὸν Κερέθ καὶ τὸ ἀραμαϊκὸν Κράτα δὲν εἶναι τι πλέον
τοῦ φοινικικοῦ Karth, ὡς ὀνόματα πόλεων. Τοῦτο ἀποδεικνύει ἡ
προμνησθεῖσα πραγματεία μου, οὐδ' εἶναι τι διάφορον αὐτῶν αἱ ἑλλη-
νικαὶ ὀνομασίαι κλασικῶν χωρῶν ἢ χωρίων (Ἀκράτας, Κράθις, Καί-
ρατος, Κάρυστος, Κούθηρα, Καρδεῖα, Χόρτος-Δυλὶς, Περὶβολος) Τι-
ρανὸν-Κέρτα, Γόρτυς, Γόρδιον, πρὸς, hortus κρηθὴ κλπ

τῆς ἀρχίας Ἀνατολῆς, ἐμφαίνει ὑπέροχον πολιτισμὸν καὶ
σχέσεις καὶ ὑπονοίαν μεταλαμπαδεύσεως αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ Οἰ-
κουμενικοῦ Πρυτανείου τῆς Αἰγύπτου.

Ἐξ ἄλλου, ὁφείλω νὰ σημειώσω τὴν στενοτάτην συγγένειαν
Προΐτου Καππαδοκίας καὶ **Πρωτέως** Αἰγύπτου διὰ
πολλοὺς λόγους, περὶ ὧν ἄλλοτε, ὡς ἐπίσης καὶ μεταξὺ **Πρω-
του Θεοῦ** (=Θεοπρωτοῦ) ἐν Φθίᾳ (Πετ, Πυτία, Πετ-θα-
λίς, Τέ-μ-πη, Πυτ-Θεός) καὶ **Πειρίθου**, πρῶτου ἐπίσης
Θεοῦ ἐν Βλατωίᾳ (=Πυτία, Πυθία, Βετ, Πετ, Πτᾶ, Πτῶν).

Οὕτω λοιπὸν ἡ Κρήτη, πῶς θὰ ἦτο ποτε δυνατόν νὰ ἀπο-
τελῇ ἐξίχρεσιν ὑπὸ τῇ καθολικωτάτῃ αἰγυπτιακῇ ἐπιδράσει;

Αἱ ἀνακαταί τοῦ κ. Evans οὐδεμίαν καταλαμβάνουσιν ὑμ-
φιβολίαν περὶ τούτου. Πλὴν, καὶ πολλὸν πρότερον τοῦ
κ. Evans, ἐν τῷ ἐμῷ συστήματι, ἡ Αἴγυπτος ἐκλαπίζει τοὺς
ἐπιλέκτους λαοὺς ἐκείνους, οὗς ὁ Κύριος ἐποίησεν ἀκολουθῶς
σκευὴ ἐκλογῆς, καὶ τὸ ἐκπολιτιστικὸν πρόγραμμά τῆς Αἰγύ-
πτου ἀνέκχεν ὑπόπτειστα **παγκόδιμον**, ἀνακρινώσας τὰ
δέοντα πρὸς τὸν κλεινὸν Παπρηγόπουλον (1), μὴ δυνήθεντα
νὰ ἀπορήνηται γνώμην ἀέσως ἐνεκα σοβαρωτέρων ἀποχολίων.

Εἰς τὸν ἀοιδίμον Παπρηγόπουλον ὑπέβλεπον ὁμοίως ὅτι
ὁ μὲν βράχος τῆς Σκυλλῆς ἔλαθε τὸ ὄνομα τῆς Σικελίας αὐ-
τῆς, ὁ δὲ τῆς Χαρύδδωος τὸ τοῦ Καφθόρ, δι' οὗς λόγους ἐκτί-
θημι ἀλλαχού, καὶ πῶς λοιπὸν ἡ Κρήτη, ἡ πατρὶς τῶν Ἀρ-
πυίων (2) καὶ ἡ μητρίς τῆς Ὀκυπέτης (=Α-κα-πτᾶ) δὲν
ἦτο δυνατόν νὰ ὀνομασθῇ Καφθόρ, τοιούτοις ΚΑΡΥΦΘΙΣ,
ΚΑΡΦΑΘΟΣ, ἔπειτα δὲ καὶ (Κ) ΑΠΤΕΡΑ, ἐνῶ μάλιστα
τόσφ πολλὴ βοήθει ἐν τούτῳ ὁ περιβόητος περὶ τῆς Ἀρπυίας
μῦθος, ὅτι, διὰ τὸν γνωστὸν λόγον ἔτιλκε τὰ **πτερά** των καὶ
συνεπῶς καὶ τὴν κεφαλὴν των, καὶ τὸ Κάππα αὐτῆς (Κ-ἀπτε-
ρα =Κ-καφθόρ).

(Ἀκολουθεῖ)

N. M. ΠΙΘΑΡΑΣ

ΤΟ ΦΙΛΗΜΑ ΤΩΝ ΑΡΡΑΒΩΝΩΝ

ὑπὸ Π. Ν. ΔΙΒΑΡΗ ἱατροῦ

Τελευτώσης ἤδη τῆς ἡμέρας ὁ ἥλιος εἶχε κατέλθει εἰς
τὸν ὀρίζοντα καὶ αἴραν τοῦ ἡμίσεως τοῦ δίσκου του
εἶχεν εξαφανισθῇ. Ὑπεράνω, ἐσχεδιάζε νέφη μετὰ ται-
νίας αἱματόχρου κα' ἐλαφρόταται νεφέλαι, βραδέως ὠλί-
σθαινον παρεμφερεῖς πρὸς πορφυρίζοντα καπνόν. Ὑπὸ
τὴν δεινροστοχίαν τῆς Καραντίνης ἡ Μάρθα ἡμικε-
κλιμένη ἐπὶ τῆς γλῆς ἀνέμενε τὸν Ἰάκωβον καὶ καθ'
ὅσον ὁ ἥλιος κατήρχετο τὰ βλέμματά της ἐστρέφοντο
ἀνησυχώτερα. Κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην ἡ δεινροστοι-
χία ἦτο ὄντως μαγικὴ θέσις· τὰ δένδρα περιέκλειον τὰ
σκιαρά αὐτῶν φυλλώματα, κάτωθεν ἐξήρχετο παχυσία γλῆς,
ἥτις ἐκάλυπτε τὴν γῆν, ἀδύνατον δὲ καὶ χρυσοῦν
φῶς νὰ εἰσέδυνεν ἐκεῖ, τὸ πᾶν ἦτο βεβυθισμένον ἐν τῇ
ἡρεμίᾳ καὶ ἐν τῇ βαθείᾳ σιγῇ, διακοπτομένη μόνον,
ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, ὑπὸ φωνῶν πτηνίων τινῶν ἢ
ὕπὸ ἐλαφροῦς πνοῆς ἀνέμου. Αἴφνης ἡ Μάρθα, παρα-
τηρεῖ ἐκεῖνον, δι' ὃν ἡ καρδιά της ἐπαλλεν, ἀλλήλων
σφίγγονται αἱ χεῖρες, ἡ δὲ πίεσις αὐτῆ των χειρῶν
εἶχε κατὰ τι τὸ αἰφνίδιον καὶ ἠλεκτρικόν, ὅπερ τοῦ; ἔκα-
με νὰ ἀνασκιρτήσωσιν. Τὰ βλέμματά των ἔμειναν προσ-
κεκολλημένα, τὰ στήθη των ἔπαλλον. Ὁ Ἰάκωβος ἔθεσε
τὴν χεῖρα τῆς σπαιρούσης παρθένου ἐπὶ τῆς καρδίας του

(1) Ὁρξ Σύννακ σελ. 229—233

(2) Εὐμενίδες : Ἐρινύς : Σειρήνες : Ἀρπυιαί

καὶ ἀμφοτέρω ἔμειναν οὕτω ἐπὶ πολὺν χρόνον, χωρὶς ν' ἀνταλλάξωσι λέξιν. Τέλος ὁ Ἰάκωβος, μετὰ μεγάλης προσπάθειας ἐξήγαγε τοῦ στήθους του τὸ ὄνομα ἐκείνης. ἦν ἐλάτρευεν. Ἐν τῇ φωνῇ του, ἐν τῷ βλέμματι του ὑπῆρχε τὸ πᾶν! Ἐρως, εὐτυχία, συγκίνησις, ἡ ὁμολογία τῆς στοργῆς του καὶ ἡ διέγερσις τοῦ ὅτι θὰ ὑποφέρει ἐκείνη μόλις ἤρθωσεν τὸ ὄνομα του, καὶ τὰ βλέμματα των ἐκ νέου συναντήθησαν, αἱ δὲ χεῖρες των ἀλληλεσφίχθησαν σπασμωδικῶς. Ἐνταῦθα πᾶσα περιγραφὴ εἶναι ἀδύνατος. Ἐκείνος ὅστις, ἐν τῇ ἀναμνήσει του δὲν ἔχει μίαν, ἥτις ν' ἀνταποκρίνεται πρὸς ταύτην τὴν εἰκόνα, ἐκείνος ὅστις, δὲν συγκινεῖται, ἀναμνησκόμενος τὰς ὥραιότερας στιγμὰς τῆς ἀνδρικῆς του ζωῆς, τὸν παρακαλῶ νὰ κλείσῃ τὴν σελίδα ταύτην. Δὲν ἐπιθυμῶ ἐπὶ μακρότερον νὰ τὸν εἰσαγάγω εἰς τὰς ἐντυπώσεις τοῦ Ἰακώβου, θὰ τὸν περιέπαιζον. Ἦσαν μόνοι ὑπὸ τὸν οὐρανόν, περικυκλούμενοι ὑπὸ τῆς εὐωδίας τῶν ἀνθέων. Μετὰ μακρὰν σιγῆν ὁ Ἰάκωβος λέγει τῇ Μάρθᾳ. «Μὲ ἀγαπᾶτε λοιπόν;» Δὲν ἀπήντησε παρὰ δι' ἑνὸς βλέμματος. «Αἱ μὲ ἀγαπᾶτε λέγει ὁ νέος διὰ συγκινημένης φωνῆς» εἰπατέ μοι ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι ὄνειρον, διότι ἡ ἀφύπνισις θὰ ἦτο φρικώδης. «Μάλιστα, σὰς λατρεύω, τῷ ἀπήντησε πρὸς δυστυχίαν μου, διότι ὁ πατήρ σας δὲν θὰ θελήσῃ νὰ συγκατατεθῇ εἰς τὸν γάμον μας». — Ὑποφέρω ἐκ τῆς ιδέας ταύτης περισσότερον ἢ ὅσον δύναται νὰ ἀντιῆξῃ ἀνὴρ. Νὰ παρακούσω τὸν πατέρα μου, ὃν λατρεύω, εἶναι ἔγκλημα· ἀλλ' ὁ ἔρως μεγαλοποιεῖ τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν καθιστᾷ ἱκανόν πρὸς πᾶν ὅτι ὥραϊον καὶ ὑψηλόν. Θὰ σὰς νυμφευθῶ, ὅτι δῆποτε καὶ ἂν συμβῇ καὶ ἂν ἀκόμη πρόκειται νὰ ἐπισύρω τὸ μῖσος τοῦ πατρός μου. Λέγων τὰς λέξεις ταύτας ἔσφιγγεν αὐτὴν περιπαθῶς εἰς τὰς ἀγκάλας του, οἷον εἰς ἑμποδίῃ τὴν καρδίαν του νὰ διαρρηχθῇ.

— Δός μοι τὰ χεῖλη, τῇ εἶπε, τὸ φίλημα, τὸ ὅποιον σοὶ δίδω, εἶναι τὸ φίλημα τῶν ἀρραβόνων μας.

Ἐκ Πηλείων

Ὁ ἱερός, οὗτος περίβολος, τῶν θρησκευτικῶν ἰδεῶν ἔχραν τον ἐνδοκίτημα, ἐγένετο καὶ τοῦ πατριωτικοῦ συναισθηματικῶς ἀσφαλὲς καταφύγιον. Ἐνταῦθα ψυχαὶ γενναῖαι, ὑπὸ ἀκράτου πατριωτισμοῦ δικαιομέναι καὶ ὑπὸ ἀκτίνος θεοῦ φωτός φωτισόμεναι, ἐθυσίασαν ἐν μιᾷ στιγμῇ τὰ πάντα ὑπὲρ τῶν τιμαλφωτέρων κειμηλίων τῆς ἀνθρωπότητος, Ὀρθοκρίαι· καὶ Πατρίδας, δεικνύοντες οὕτω, ὅτι οὐχὶ ἡ βίβλος, οὐχὶ ὁ ὄγκος τῆς δυνάμεως, ἀλλὰ τὸ δίκαιον, ἀλλὰ τὸ ψυχικόν σθένος καὶ ὁ ἱερός ἐνθουσιασμός εἶναι οἱ δημιουργοὶ τῶν ιστορικῶν θυμαρίων. Δρᾶς μαχητῶν τῆς Ἐλευθερίας· διεκδικεῖ εὐθαρσῶς ἀπαράγραπτα τοῦ ἀγῶνος Νόμου κεφάλαια, κατὰ ἀγρίων τῆς δουλείας σφύρων. Ἡ μαρτίς γεννᾷ εἰς τὰ δουλεύοντα πλῆθη τὴν μὲν, ἥτις ἐκσπῶται ἐπὶ τοῦ φράκτου τῆς Μονῆς, θρᾶσται καὶ ἐξτμίζεται πρὸ τοῦ φλογεροῦ πατριωτισμοῦ καὶ τῆς παρρησίας ψυχικῆς ἰσχύος. Ὁ χρόνος παρέρχεται καὶ ἡ πάλιν ἐξαιολογεῖται ἀγρία· ἀλλ' ἡδὴ ἐπέστη ἡ στιγμή, ἵνα δειχθῇ ἡ δύναμις τοῦ πνεύματος ἐπὶ τῆς ὕλης· ἐπέστη ἡ στιγμή, ἵνα τελεσθῇ τὸ ἐθνικὸν μυστήριον. Ἀντὶ πνεύματος κώδωνος, οἱ ἀπίστοι τῶν τηλεθόλων κρότοι συνταράττουσιν ἀγρίως τὸν πέριξ χώρον. ἔως οὐ, τρομερὰ καὶ συγκινητικὴ ἐν τῇ τελέσει, ἀπαράμιλλος καὶ μεγαλοπρεπὴς ἐν τῷ ὕψει τῆς Ἰδέας καὶ τῷ κάλλει τῆς λάμπσεως, ἡ θεσπεσία βροντὴ ἐδόνησεν ὅλην τὴν χώραν καὶ συνεκλόνησε τὰς κορυφὰς τῶν ὄρεων. Ἡ τηλεγραφὴ λάμψις χαλεπήσασα τὸ Μεσολόγγιον ἐσημέρισε μεταξὺ τῶν νεφελῶν τὴν Νίκην καὶ τὴν Ἐλευθερίαν.

Αἱ ψυχὰς τῶν ὀλοκαυτωθέντων, ἐγκαταλείψασαι τὴν κοιλάδα τοῦ κλυθμῶνος, καὶ ἐν τῷ αὐτῷ σφαίρῳ ἡμικυρμέναι, ἀπέπησαν φωτοστεφαίς καὶ ἀγαλλόμεναι πρὸς τὰς πνευματικὰς σφαίρας τῆς οὐρανίας ἀκροπόλεως.

Τὴν ἐπιούσαν ἡ Δόξα, καθήμενη ἐπὶ τῶν εὐκλειῶν ἐρείπειων, ἔστρεψε μὲ κλάδους δάφνης τὰς κάραις τῶν ἡρώων, τοὺς ὁποίους κλέος ἀφθιτον καὶ δόξα ἀνεξάλειπτος θὰ καταλαμβάνουν ἐν τῇ πορείᾳ τῶν αἰώνων.

Ἀρκαδία τῇ 10 7 (βρίου 1907)

Σ. Π. Φωτιάκης

ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΛΟΚΑΥΤΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΡΚΑΔΙΟΥ

Τεσσαρακοστὴ ἤδη, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς τελέσεως τοῦ ἐξοχωτέρου τῶν ὁραμάτων τῆς Κρητικῆς ἐποποιίας, φωτίζει σήμερον ἡ 10 Νοεμβρίου. Ὑπερῆρκος ἡ ἡμέρα αὕτη, διότι κατ' αὐτὴν ἐν γωνίᾳ μικρᾷ μέγα τι συνετελέσθη.

Ἡ Ἰδέη λευχειμονοῦσα ὑπερῆρκως ἀτενίζει τὸν τόπον τοῦ μυστηρίου. Ἰεραὶ Σικελί, κατελθοῦσαι ἀπὸ τῆς οὐρανίας αὐτῶν μακρυότητος, γηθοσύνης περυγίζουσιν ἐπὶ τοῦ χώρου τῆς Ἰεράς τῶν μυσταγωγίας καὶ προσθλέπουσιν εὐφροσύνης μειδίῳσαι τὴν χώραν, ὑπὲρ ἧς θυσίαν ἐξίλαστήριον τὰ ἐκυτῶν σώματα προσέφερον. Σήμερον ἡ Δόξα καὶ ἡ Ἐλευθερία θαυνοστεφεῖς ἐπισκέπτονται τὸν ἱερόν βωμόν, ἐφ' οὗ τὴν ὕψιστην τῶν θυσιῶν ἐδέξαντο.

Με λίθων ὄθεν ἀνὰ χεῖρας καὶ ἡμεῖς, ἃς σπείσωμεν δάκρυον ἀνεκφράστου εὐγνωμοσύνης, κλίνοντες γόνυ ὕψιστου σεβασμοῦ πρὸ τοῦ βωμοῦ τῆς ὑπὲρ ἐλευθερίας τρομερᾶς, ἀλλ' ἐκουσίας ἀνθρωποθυσίας.

Με κλάδους δάφνης ἃς περικλύψωμεν τὰ μνημεῖα τῶν μαρτύρων τῆς Ἐθνικῆς Ἰδέας. Ἡ ἡμέρα τῆς ἐπέτειου τῆς ὀλοκαυτώσεως ἐπέτειλεν, ὁ δὲ φωτοδόλος Ἥλιος ὕψωθεῖς συστρέφει τὰς χρυσοειδεῖς αὐτοῦ ἀκτῖνας, ὅπως πλέξῃ τὸν φωτοστεφάνον τοῦ Ἀρκαδίου.

Ο ΜΑΣΤΡΑΧΑΣ

(Ἐκ τοῦ «Κρητ. Πανθέου»)

Τσάλαχον ἄκουσα παιδιὰ, τσάλαχο καβαλλάρη
Κι' ἀνδρειωμένου ἀναπνιά ποῦ σβύνει τὸ φεγγάρι.
Μέσα 'στὸ Ροῦβα τὸν πυχνό, 'τ' ἀπόβαθα τοῦ Ροῦβα
Πάω μπρὸς 'στὰ πατήματα, 'ς τοῖς πεταλιῶς τ' ἀλόγου.
Καὶ μπρὸς 'στὴν ἄγρια ἀναπνιά π' ἐλίγυζε τὰ κλώνια
Νὰ δῶ ποῖος νᾶταν ὁ καλὸς καὶ ποῖος ὁ καβαλλάρης
Κι' ὅσον διμπρὸς ἐσίμωνα ἐδιάκρινα καλλιὰ μου
Τὰ πεταλοχτυπήματα καὶ τσάλαχο 'στὰ φύλλα,
Ἰσα μὲ ποῦ μοῦ φάνηκε πῶς εἶδα νὰ διαβαῖν
Γέρος, λυγρὸς παλληκαρᾶς μ' ὀλόχρυσες μπιστόλες
Ἀπάνω σ' ἄλογο ἄγριο καὶ χρυσοστολισμένο.
Παραμερίζαν τὰ δεντρά κα' ἐψήλωναν οἱ κλώνοι
Κι' ἐμάδισε ἡ δάφνη ἐπάνω του ὁποῦθελε περάσει
Βλέποντας τόση λεβεντιά καὶ παλληκαρισμένη
Ἀκούμπησα ὀλοκόρμιαντος σ' ἐνὸς δενδροῦ τῇ ράχῃ
Κι' ἐκάρφωξε τὰ μάτια μου 'στὸ γέρον ἀποῦ φεύγει
Παιδιὰ καὶ ποῖος θὲ νᾶτανε αὐτὸς ὁ καβαλλάρης
Μὲ τὸ πιτῆδειο λίγυσμα καὶ μὲ τὰ τόσα νᾶσα;
Μὴν ἦτανε ὁ Μαστραχᾶς ὁ σταυρανατὸς τοῦ

[Ροῦβα;

Ἐξ Ἡρακλείου

Κωδῆς Α. Χαριτάκης

ΑΙ Α. Α. Υ. Η ΠΡΙΝΚΙΠΕΣΣΑ ΜΑΡΙΑ
ΚΑΙ Ο ΠΡΙΝΚΙΠ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ εἰκὼν αὕτη, ἡ νεωτάτη ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων, ἐλήφθη ἐκ τοῦ Φωτογραφείου τῶν κ. Boissonna - et Tapartier ἐν Παρισίῳ· τῶν φωτογράφων τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος ᾧ ἔστιν ἐν Ἀθήναις γαλλιστὴ ἐκδομένης ἡμερίδος «Le Monde Hellenique», ἥτις εὐχεστέον νὰ ἐπιτελεῖται εἰς ἡμᾶς τὴν δημοσίευσίν αὐτῆς.

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ ΣΥΛΛΕΧΘΕΝΤΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΝΤΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ

ὑπὸ ΝΙΚ. ΑΝΤ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ δικηγόρου

«Τ' ἀποφθέγματα ἀρχαίου φωνῆς
ἐστὶν εὐστοχίματα».

Διογένης Λαέρτιος

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

432. Τὸ πνεῦμα καθίσταται ἀκμαῖον καὶ γενναῖον ὅταν συνηθίζωμεν αὐτὸ νὰ ὑπερνικᾷ τὰς δυσκολίας.

433. Ὅταν σὰς ζητῶσι συμβουλὴν, δίδετε αὐτὴν πάντοτε κατὰ τὴν συνείδησίν σας.

434. Ἡ θρησκεία μᾶς παρηγορεῖ διὰ τὰ δεινὰ, ἀπερδοκιμάζομεν.

435. Εἶναι ἴδιον τῆς τύχης τῶν μεγάλων ἀνθρώπων νὰ προσβάλλωνται καθ' ὃν χρόνον ζῶσι.

436. Ὁ ἔνοχος μάτην ζητεῖ νὰ διασκεδάσῃ τὰς τύψεις τοῦ συνειδότος, αἵτινες καταδιώκουσιν αὐτὸν.

437. Μὴ περιμένετε τὴν τελευταίαν ὥραν, ὅπως ἀρχίσητε νὰ ζήτε καλῶς.

438. Οἱ ἀληθεῖς φίλοι ἀναμένουσι νὰ τοὺς προσκαλέσωσιν ἐν τῇ εὐτυχίᾳ, παρουσιάζονται δὲ μόνοι των ἐν τῇ δυστυχίᾳ.

439. Ἡ μετριοφροσύνη προσθέτει εἰς τὴν ἀξίαν.

440. Ἐκεῖνος ὅστις καταδιώκει τὸν ἐνάρετον ἄνθρωπον, κάνει τὸν πόλεμον κατὰ τοῦ οὐρανοῦ.

441. Ἡ διηνεκὴς πάλη τῶν παθῶν κατὰ τοῦ λογικοῦ δὲν μᾶς ἀφίνουσιν οὐδεμίαν ἀνάπαυσιν.

442. Ἡ ἐλπίς κρείσσονος τύχης καταπραίνει τὰς λύπας, ἄς δοκιμάζομεν.

443. Συνετός ἄνθρωπος εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις οὐδέποτε ἀπομακρύνεται ἐκ τῶν καθηκόντων του.

444. Οἱ ἀδάμαντες ἔχουσι τὴν τιμὴν των, ἀλλ' αἱ καὶ συμβουλαὶ εἰσιν ἀνεκτίμητοι.

(* Ἀκολουθεῖ)

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΛΕΥΚΩΜΑ

Ὁ καθηγητὴς κ. Γε. Δελαζ κατόρθωσε νὰ γονιμοποιήσῃ τὰ ἐχίνων τῆς θαλάσσης διὰ τῆς συνδρομῆς μερικῶν γραμμαρίων τανίνης ἐρωτηθεὶς ἂν δυνατόν ἡ μέθοδος του νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ἐπὶ τῶν μαστοφόρων ζώων ἀπήντησε: «Δύσκολον μὲν τὸ πρᾶγμα ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀκατόρθωτον. Θεωρητικῶς τοῦλάχιστον δὲν βλέπω ν' ἀπαντᾷ δυσκολίαν τινὰ πρακτικῶς ὅμως θὰ ἀπαιτήσῃ ἀρκετὰς, τὰς ὁποίας ἐλπίζω νὰ ὑπερνικήσω».

Ὁ κ. Δελαζ ἐλπίζει ὅτι ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ του σὺν τῷ χρόνῳ θὰ παράγῃ, ὅχι μόνον ἐγινίσκους ἀλλὰ καὶ μαστοφόρα ζῶα εἰς τὴν ταξὶν τῶν ὁποίων ὑπάγεται καὶ ὁ ἄνθρωπος!

Ἐκαστος ἐκ τῶν ἀναγνωστῶν ἡμῶν δύναται ἤδη νὰ φαντασθῇ ὅπως μεταβολὴν θὰ ἐπιφέρει εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ἡ ἐρεῦρεσις αὕτη!

Ὁ Νομάρχης Πετροπόλεως δι' ἐγκυκλίου τοῦ ἀπηγόρευσε εἰς

ὅλους τοὺς ἐμπόρους εἰκόνων καὶ δελταρίων εἰκονογραφημένων ὡς καὶ εἰς τοὺς γλυπτάς νὰ ἐκθέτωσιν εἰς τὰς βιτρίνας τῶν καταστημάτων καὶ ἐργαστηρίων ἀναπαράστασις γυμνῶν σωμάτων. Ἡ Ἀφοδίτη τῆς καὶ Μήλου, ὁ Ἀπόλλων θεωροῦνται ἀνήθικα ἔργα καὶ πρέπει νὰ κρύπτονται εἰς τὸ βάθος τῶν καταστημάτων. Τὰ ἐκθέματα πρέπει νὰ παριστῶσιν ἀνθρώπους ἐνδεδυμένους ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν!!

Ἐν Νιζ Ὑόρκη ἐπερατώθησαν δύο τεράστια οἰκοδομήματα μέλλοντα νὰ περιλάβωσι 30 χιλ. ἐνοίκους. Τὸ ἐν εἶναι τὸ Μέγαρον Σίγγερ μετ' 41 ὀρόφους, τὸ δ' ἄλλο τὸ μέγαρον τοῦ Ἐνεχυροδανειστηρίου μετ' 35 ὀρόφους.

Ἡ κοινότης Μυτιλήνης ἀπέστειλεν ἑκκλησίαν ἀπανταχοῦ τῆς νήσου περὶ συνεισφορὰς ἐργῶν ὑπὲρ ἀνεγέρσεως ἀνδριάντος εἰς τὸν αἰμνηστον Βερναρδάκιν.

Ἐγένοντο τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἐγερθέντος ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μεγάλης μάχης τῆς Ἰένας μνημείου, ἐφ' οὗ ἐχαράχθη τὸ ρητὸν Ὁ σπείρων ἐν δακρύοις θὰ συγκομίσῃ τὴν χαρὰν εἰς ἀνάμνησιν τῆς μεγάλης διδαχῆς, ἥτις ἐγένετο ἐκ τῆς ἐπισυμβάσεως ἐκαὶ πρωσικῆς ἡττῆς τῷ 1860.

Εἰς τὸ Ρουὲν τῆς Γαλλίας ἐγέναν τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Γουσταυοῦ Φλωμπέρ, τοῦ συγγραφέως τῆς «Κυρίας Μποβαρύ» τῆς θεωρουμένης ὡς τὸ τελειότερον μυθιστόρημα. Τὸν πανηγυρικὸν ἐξεφωνήσεν ὁ πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου τῶν συγγραφέων Βίκτωρ Μαργκερίτ.

Οἱ Ἀμερικανοὶ ἐξκολουθοῦντες τὸ ἐκ προμελέτης σχέδιόν των τῆς συσσωρεύσεως εἰς τὴν πατρίδα των τῶν πολυτιμωτέρων θησαυρῶν τοῦ κόσμου ἠγόρασαν ἐν Εὐρώπῃ νέαν καλλιτεχνικὴν συλλογὴν ἀξίας 15 ἑκατομμυρίων φράγκων. Περιλαμβάνει ὁκτὼ εἰκόνες τοῦ Ρέμβραντ, μίαν τοῦ Μουρίλλο καὶ ἄλλας ἄλλων διαστίμων καλλιτεχνῶν.

Τὴν ἐργομένην Κυριακὴν ὁ σύλλογος τῶν Δεσποινίδων τῆς πόλεως μᾶς δίδει apres midi ἵνα ἐκ τῶν εἰσπραξέων τοῦτου ἀνακουρίσῃ τὰ δυστυχῆ πτωχὰ παιδιὰ κατὰ τὰς ἐορτὰς τῶν Χριστογέννηται τοῦ Νέου ἔτους.

ΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ ΕΝ ΡΩΣΣΙΑ

(Ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ)

Πόσον μεγάλη ἀντίθεσις ὑπάρχει μεταξὺ τῶν πόλεων τῶν εἰς τὸ κέντρον τῆς Ρωσσίας κατεμένων ὡς καὶ τῶν πρὸς ἀνατολὰς αὐτῆς, καὶ τῶν πόλεων τῶν βορείων καὶ δυτικῶν θέσεων μέγροι τῆς φραγκῆς Dujegr. Δὲν κατοικεῖ πλέον ἐνταῦθα ἀποκλειστικῶς ὁ σλαβικός λαός, ὅστις προσδίδει εἰς τὸ περιβάλλον ὅλην χαυνότητος καὶ νοηρότητος, ἀλλὰ πληθὺς τι δραστήριον καὶ ζωηρὸν ἀνθρώπων ἐξ ὧν αἱ ὁδοὶ καὶ αἱ πλατεῖαι ζωογονοῦνται ἐξ ἀτυνίμων νευρικῶν κινήσεων, ἐκ θορυβωδῶν περιέργων ἤγων καὶ ἐξ ἀπροσδοκίτων κωμικῶν σκηνῶν. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἀποτελοῦσι τύπους, οἵτινες τελείως δύνανται νὰ χαρακτηρισθῶσι· θεωροῦνται ἐγκαλεισμένοι εἰς μακρὰ πτερυγίζοντα ἐκπνοήρια, κεκαλυμμένοι τὴν κεφαλὴν ἐκ μακροτάτων μελαινῶν βοστρύχων καὶ ἐκ πύλων συχνίτικς ρυπρῶν, νὰ πορεύωνται ἐν βίᾳ εἰς τὴν ἐργασίαν των ὡς λαὸς καλὸς συνειδῶς τὴν ἀξίαν τοῦ χρόνου ἢ ὡς ἄνθρωποι, οἵτι-

ΚΡΗΤΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

ΕΝΑΣ ΤΑΦΟΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

νες ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ ὥρᾳ συναντῶνται πλειστάκις, πάντοτε πολυάσχολοι, τρέχοντες ὀλίγον ἀκόσμως ἀπὸ καταστήματος εἰς γραφεῖον, ἀπὸ τῆς μιᾶς ἰδιωτικῆς ἀσχολίας εἰς τὴν ἄλλαν πράγματός τινος, ἥ ὡς λαὸς περὶ τοῦ ὁποῖου οὐδεὶς θὰ ἐγνώριζε τὸν τρόπον τοῦ ζῆν, ὡς λαὸς ἀλλάστῳ ἐπάγγελμα καθ' ἑκάστην, καὶ ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν, ὅστις ἰσχυροῦται ποικιλοτρόπως καὶ πνευστικῶς, χερσονομεῖ, ὁμιλεῖ σχεδὸν μὲ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς ὀφθαλμούς, ἢ παρουσιάζεται ὑπὸ τύπον μικρῶν ἐμπόρων, ὅτινες εἰσβάλλουσιν εἰς τὰς πλατείας καὶ ἐρίζουσι πρὸς ἀλλήλους ἔτι μετ' ὀλίγον συνδιὰλλαχθῶσιν, ὅπως πολιορκήσωσι διαβάτην, ὁ ὁποῖος δὲν θέλει νὰ ἀναγνωρίσῃ τὰς ὑπηρεσίας τῶν, ὡς τύποι ὅτινες κυριερχοῦσι τῶν ἀπαιδευτῶν χωρικῶν, τῶν εἰς τὰς ἐμπορικὰς πανηγύρεις, ἐκ τῆς ἐξοχῆς ἐλθόντων καὶ τοὺς ἐξαπατῶσι διὰ τῶν πολλῶν ἀλλοκότων δολοπλοκιῶν καθ' αἷς ὑφαινοῦνται πολυπλοκώτατα ἅπαντα.

Ὁ λαὸς οὗτος εἶναι οἱ Ἑβραῖοι, ὅτινες δίδουσι τὴν ζωηρότητα εἰς τὰς ῥωσικὰς πόλεις «certainsjeglост», τὴν καθωρισμένην τῆς διαμονῆς τῶν ζώων, τὴν ἐπιβληθεῖσαν εἰς αὐτοὺς ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως.

Εἰς Βερσοβίαν, Ὀδησσόν, Κίεφ οἱ Ἑβραῖοι παρατηροῦνται κρυπτόμενοι τὴν ἐσπέραν εἰς πελώριας θαλαίαις οἰκίαις εἰς τὰς ὁποίας συσσωρεύονται καταλύματα ἐπὶ καταλύματων, κύκλῳ δὺο ἢ καὶ πλείονων αὐλῶν σκουριῶν οἰκιῶν, αἵτινες εἶναι νοσώδεις, οὐδεμίαν ἔχουσι ὁμοιότητα πρὸς τὰ μεγάλα νέκ οἰκοδομήματα τῶν δυτικῶν πόλεων. Αἱ οἰκίαι αὗται φέρουσιν εἰς τοὺς τοίχους, τὰ παράθυρα, τὰς θύρας καὶ ἐν γένει εἰς τὸ σύνολον αὐτῶν τὴν ἀθλιότητα καὶ ἀφίουνσι νὰ διακρίνονται ἐν αὐταῖς τὰ σημεῖα ἐσωτερικῆς ζωῆς ἀθλίας καὶ μετὰ πάσης στέρησεως.

Εἰς τὰς κλίμακας αὐτῶν καθήμεναι αἱ γυναῖκες ἐργάζονται, ἔχουσι ἀνασηκωμένα τὰ φορέματα εἰς τὴν μέσην ὥστε νὰ μὴ ἐμποδίζωνται εἰς τὸ τρέξιμον καὶ ἀπὸ παντός παραθύρου πτόθουσιν ἔξω τὰ παιδία, ἀπειρα τὸν ἀριθμὸν, κακῶς ἐνδεδυμένα καὶ ρυπαρά, ἀλλὰ καταφανῶς εὐφυῆ, πεπρωκισμένα δι' εὐφυίας, πρωίμως ἀναπτυχθείσης, διότι αἱ στέρησις, ὁ βίος τῶν πόλεων καὶ ἡ οἰκικὴ πειθαρχία συντελοῦσιν οὕτως ὥστε αἱ πρῶτα αὗται διανοικὴ νὰ θεωρῶσιν ἤδη τὴν ὑπαρξίν ὡς ἀγῶνα ἄνθρωπου σκληρόν.

Βεβαίως δὲ εἶναι ἀνάγκη νὰ διακρίνωμεν ποικίλας διαβαθμίσεις καὶ μεταξὺ τῶν Ρώσων Ἰσραηλιτῶν. Αἱ ἀνώταται τάξεις εἶναι ἀρκούντως ἐξευρωπαϊσμέναι· ὑπάρχουσιν οἰκογένειαι, ὧν τὰ μέλη ἀνέχουσιν εἰς τὴν ἀνωτέραν βιομηχανίαν, εἶναι πλουσιώταται· ὁ πλοῦτος δὲ καὶ ἡ ἄκρα συνάφεια αὐτῶν πρὸς περιβάλλον παγκόσμιον τὰς ἀπεμάκρυνε σχεδὸν καθ' ὅλοκληρίαν ἀπὸ τοῦ ἀληθοῦς Ἑβραϊκοῦ κόσμου. Πλήρεις δ' ἀλαζωνείας καὶ κενότητος ἐπεχειρήσαν μάλιστα πολλάκις νὰ ἐξοβελίσωσι πᾶν σημεῖον τοῦ γένους· ἐξ οὗ ἔλκουσιν. Τουναντίον ὅμως αἱ ἀστικαὶ οἰκογένειαι εἶναι τελείως χαρκτηριστικαί, εὐρίσκονται ὅπου ἡ ἐργασία εἶναι κοπιώδης καὶ καταθλιπτική, ἀλλ' ὅμως γόνιμος καὶ προσοδοφόρος· ἐν αὐταῖς παρατηρεῖται ὀργάνωσις, λίαν πατριαρχική, μέγας σφιγμὸς οἰκογενειακῶν δεσμῶν, μελιχλιότης καὶ πρόχτης συμβουλῶν καὶ μέριμνα μεταξὺ τέκνων καὶ γονέων.

(Ἀκολουθεῖ)

I. Κιθάραις

Ταπεινωτὰ οἱ χωρικοὶ τοῦ χωρίου ἐπηγαίναντι ἔς τὸ τρύγον. Δὲν ἐκαλοσκόρανε τὸ χωριὸν καὶ ἄκουσαν θρόνους νταουλίου. Ἐξυπαστήκανε καὶ ἐθαυθήκανε γὰρ καλῶς. Ὁ πῖρ γέρος ἀπὸ αὐτοὺς εἶπεν.

—Μπρὲ σὰς κοπέλλαι μὴ μὲν νᾶνε πάλι Τούρκοι! Διάλε τὰ ποθαμένους τῶνε τῶ σκυλλίῳ καὶ ἂν εἶναι ἐχθρῆκαμεν!

—Δὲ κατῶ μὲ θυρεῖ πῶς ὀχῶμας πάλι αἷμα. Τῆνερὸ μου θαρρὸ πῶς ξεθῶταινε!

Δὲν ἐκαλοστέλεφε τὴν κοῦδιντα τοῦ κικκουγεντοῦ ἐκαθαριστὰ τὸ νταούλι τῶν ζανταμαδῶν ἢ καλλιὰ νὰ πούμας τὸ νιζάρηδον.

Ὡς τὴ δυσκολία αὕτη θέτι ὁ γέροντος γὰρ νὰ τῶνε ὁμοῦ καί-ρετι τῶν εἶπεν πῶς δὲ θᾶναι μὲν αἱ αὐτοὺς, ἀλλὰ γὰρ καθε ἑνὸς ὀχῶμας ὡς χαλκῶνται. Γὰρ μὲν λοιπὸν ἰθὺς καὶ ἔγλα. Κούσανε τὰ κοπέλλαι, οἱ κοπέλλες, οἱ μαννάδες, οἱ κορηδες. Ἀγροίκας ρωνίς, κακὸ, ἀπὸ ἦταν ἀπίστετο πρᾶγμα. Ἐβούρηνε τῆς μαννάδες καὶ ἐπετούσανε ἔς τὰ πηγάδια ταικαῖα μπακιρένια, βιαλιστικούς κιασίδες, τέλος πάντων ὅτι εἶχαν. Μῆσα ἔς τὴν τραβάρια αὐτὴ ἐξάνηξεν ἕνας, ἀπὸς ἐκοντοστάθηκαν ἔς τὸ δέτη, τὴν Τούρκου καὶ ἐργόντουσανε καὶ ντακέρναι τὴν ρωνίς—χωριανοί, Τούρκοι, εἶναι νιζάρηδες, γαθῆκαμε.

Ἄλλα ἄδικα, δὲν ἐπροστέζανε νὰ φύγουνε γιὰτὶ ἄργισανε τὴν μπαταρίας καὶ τὸ χωριὸν ἦτονε σὶ λάκκῳ καὶ ἔτσι ἐμπήκανε οἱ Τούρκοι μὲ τὸ γουζούρι τῶνε ἔς τὸ χωριὸν. Μαννάδες, βουζαντῆκα κοπέλλαι, μικρὰ κοπέλλαι, ζυπόλυτα, ὁμορφουτσικὰς κοπέλλες ἀλλὰ μῆσα στὴν τραβάρια εἶχανε ἐσχάτη νὰ ντυθοῦνε καλὰ, καὶ ἄλλες ἦσαν μὲ ξέπλεγες πλεξούδες, ἄλλες χωρὶς γόδες, ἐγλακούσανε ἐπὶ καὶ ἔκτε ἀνεμεσὰ τεαχινποδούς, τὴν βᾶτους, σακασίδες, σακσαλάθους, καὶ ἀπὸ τῶν τῶνε νὰ χωστοῦνε, κιάουλα δὲ ἔχουσανε τὴν πόνους! Οἱ γέροντες ὅμως καὶ οἱ γῆρας δινέμπορουσανε νὰ γλακούνε καὶ ἐπῆτανε ἔς τὸ μαχαίρι· αὐτοῦ καὶ ἀκάρδα ἀπὸ τοὺς νιζάρηδες! Ἄλλοι ἐχώνοντανε τὴν βᾶτους, ἔς τὰ φουγᾶν μὰ πῶς εἶχανε οἱ Τούρκοι καὶ κουλουκὴ μαγκά καὶ ταπολῆρνανε καὶ τὴν βᾶτανε μὴ γὰρ! Μία μάννα μὲ τὰ μαῦρα ντυμένη εἶχενε στὰ στήθια τῆς ἕνα μωρὸ δὺο χρονῶν καὶ ἐπολεμούσανε ἀπελπισμένη νὰ σωθῇ. Ἡ γυναῖκα αὕτη ἦταν ἡ Ζαμπιό. Ἦτονε δεκοτῶ χρονῶ. Ἦτονε ξανθομαλλοῦσα, ὁμορφὴ καὶ τὸ καμάρι τοῦ χωριοῦ! Ὅλοι τὴν ἔζηλευσαν, ὅλοι οἱ ντεληχανῆδες τὴν ἐζήτησανε μὰ ἐκείνη ἀγαπήθηκε μὲ τὸ Γιάννη τῆς. Ἄλλα ὀχῶ μόνον μῆνες ἐχαρήκανε τὴ γλυκὰ τοῦ γαμου τῶνε, γιὰτὶ ἐσκοτώθηεν ὁ Γιάννης τῆς σὶ μὴ μᾶχη! Ἐκαλεφεν ἡ ἡμοῖρη μὰ ἀναρτῆ. Τὸν ἔχασεν. Δὲν ἐπῆσανε πολλὸς καιρὸς καὶ ἐνοιώσε πῶς ἦτονε μητέρα. Ἀφωσιώθηκε στὴν ἀνατροφή τοῦ παιδιοῦ τῆς ἀπὸ τοῦβγαλε τόνονα τοῦ Γιάννη τῆς. Σ' τὸ ἀγγελικο τοῦ πρόσωπο εἶχενε παρηγοριὰ τὸ χαῖμα τοῦ Γιάννη τῆς.

Ἡ Ζαμπιό ἐκείνη στὴν τραβάρια αὕτη βρέθηκεν μοναχῇ. Κανεῖς δὲν τὴν ἐξάνηγεν. Ὁ καθένας ἦτονε γιὰ τὸν ἀπᾶτο τοῦ!!!

Τοῖα θεριά τὴν ἐπῆραν ἔς τὸ γλάκι! Ἡ ἡμοῖρη ἔτρεχε σὰν ζουρῶν, γιὰ νὰ σώσῃ τὸ Γιάννη τῆς. Τὸ ἀγγελίκι αὐτὸ εἶχε ζαρώσει σὰν νᾶνοιωθε καὶ αὐτὸ τὴν τρομάρᾳ τῆς μαννούλας τοῦ καὶ δὲν ἐμίλιεν. Ἦτανε μουγκά! Οἱ τρεῖς Τούρκοι λυσσοῦσανε γιὰ τὴν ἐφουγενε. Ἀλλὰ ὅτε ἐγλάκανε ἔς τὰμπίλι ἀπὸ ἦτονε στὴν κάτω μπάντα τοῦ χωριοῦ, κοντὰ σένα δάσος, ἐκείθα ἐμπλέκενε ἡ μαῦρη ἔς τὰ κλαδιά τῶν κλημάτω καὶ ἐπῆσανε μουσικίδι ἀπὸ τὸν ἰδρὸν καὶ τὴν κούρασι. Οἱ Τούρκοι τὴν ἐζυγώναν. Ἐνας τὴν ἐζάνοιζε ἀπὸ μακρὺ πῶς ἐπῆσανε ἐπαρτίτσανε τσᾶλλους καὶ ἔφατε στὴν Ζαμπιό! Ἦτονε στιγμὴ φοβερή! Ἀλλὰ νὰ ἀπὸ τὸ δάσος μῆσα μία σφαῖρα καὶ νᾶσου τον κατῶ. Ἡ Ζαμπιό ἐφίλησε τὸ Γιάννη τῆς καὶ ἔτρεξε ἔς τὸ μέρος αὐτό.

Ἄλλα ἐρτάζανε καὶ ἄλλοι Τούρκοι! Τὶ νὰ κάμη;! παίζει μὴ καὶ ξεπαρταλεῖ τὰ κοσάρια τῆς καὶ τοῦ Γιάννη τῆς τὰ ρίχνει πίσω τῆς τῶ σκυλλίῳ καὶ τὴν ἐπαραιτήσανε γιὰτὶ ἐξάνηγεν τὰ κοσάρια νὰ μοιραστοῦνε! Ἡ Ζαμπιό ὡς τόσο ἐπῆγανε σιγά—σιγά καὶ ἔφαζανε σὶ μὴ σπηλιά ἀπὸ ἐρίκους μεγάλους καὶ πυκνοὺς, καὶ κουμάρους, οἱ ὁποῖοι ἐχρησίμευαν γιὰ ἀληθινὸν κατασφύγιον σὶ τριάντα φυγῆς!—Σώσατέ με! Σώσατέ με χριστιανῶν, τὸ Γιάννη μου...!—Σώπα σκύλλα! καὶ ἐχθρῆκαμε εἶπε ὁ γέροντος γὰρ. Γιὰ μὴ ἐσιωπήσανε οἱ καὶ μόνον οἱ κτύποι τῆς τρεμουλιάσμενης καρδιῆς τῶνε ἀκούγεντονε! Ἀλλὰ σὶ μὴ οὐλιά ὥρα ἀκού-

γενε ένα κλαουρητό μωρού! 'Ο Γιάννης της Ζαμπιώς εξήγησε! "Αδίκη ή κακομοίρα τό νανούριζε, έκλειγε περ τσιττε, ο. Οι Τουρκοί έτιμόνανε!—Θα τό σωπάτη; ή θα τό σκοτώσω; είπεν ο ίδιος; ή γέρος. "Ηναστε τόσε; ψυχές έπασε!

—"Αφης μούτο! τώχω άκριβό μή, μού τό πάρες! θα σωπάση.....

'Αλλά του κάκου τά κουλούκια ήτανε κοντά..! Τά ζάλα των Τουρκών άκούγοντανε, έσιμόνανε.. Τό μωρό έφώναζε! —"Είκοπέλλια! είπεν ο γέρος, είμαστε τριάντα ψυχές, τό κοπέλι φωνιάζει, ναποφασίσουμε ή αυτό ή εμείς!—τί λές;!

"Ητονε φωνή κριτού! —Να τό σκοτώσουμε! "Η Μαννούλα του άκουσε τή φοβερά καταδίχη του Γιάννη της.. Δός μου το Ζαμπιό! —"Ω! άς τε μούτο, δέν έχω άλλο ήνα θα γινώ ύπε, κ; Στεχθήτε θα φύγω..

—Μή σκυλλα, είπεν ο γέρος και έδωκε τό μπαταλί του άπτή μέση του! Οι Μπουρμάδες είν' άποζω και γανομεστάνε ύστερα άμα σέ δούνε να βγαίνης από παί! Και ότε έλεγε τα λόγια αυτά άρπάζει τό κοπέλι από την άγκάλη τής μαννούλας του! —"Ω! πολύ μου. Τι λίνε; Γιάννο μου; τί; "Ε! σόπα δέν έχεις κρη.. έτσι σουτνε άμοιρο τό κισιμέτι σου. άμοιρο γεννήθηκες και σύ, έτσι είπε και τό έσρικταγαλλάσε καλα και τοδωκε όσο φίλια μητρικά άληθινά! Σε ένα λαρό τό παιδάκι έσπαράζει! "Η Ζαμπιό έτρεμε! Έφώναζε με μουχηρή δίκαιο παραπονιμένη! 'Ο Γιάννης της... έσώπασε! "Όλοι οι άλλοι έξαναόγανε χάμοι κ; έκλάιγαν 'ς τή καρδιά τωνε για τό φρικτό που γίνηκε μπροστά τωνε!!

"Σιμόνουνε οι Τουρκοί, άλλα στραβοί από τό μεθύσι και τή ζάλη δέν είδαν έρσα! "Εγυρίσανε 'ς τή χώρα, είχανε πάρει κορίτσια άγνά, ώμορρα και τα κάμανε έμπορίο! "Αρχίκανε τους ποθαμμένους από μαχαίρι τωνε 'ς τό αίμα τωνε βουτημένους και άθαρτους! — "Σ τήν άκρα του χωριού είναι ένας τάφος μικρός κ; έχει για στολίδι ένα ξυλίνο σταυρό και άνθη! Είναι ο τάφος του Γιάννη της ζωής έκείνης; άπου έθυσιάστηκε σαν άλλος Χριστός για τήν ζωή τριάντα ανθρώπων, "Η μαννούλα του δακτυλοδείχνει τό τάφο του και λείει πώς δε πειράζει γιατ' έχασε τό Γιάννο της επειδή έθυσιάστηκε για τήν Πατρίδα! Νά Μητέρα άληθινή Κρητική άπου έχει τέτοια σιδερένια, άσπυχτά-καρδιά, και άγνή καρδιά!!

Ρέθυμνον 8 Ιουλίου 1907

A. K. ΓΕΡΑΚΑΡΗΣ (Έλευθερινός)

+

"Ο εξής διάλογος έλάμβανεν έσχάτως χώραν μεταξύ του κυρίου Β, εργαζομένου εις τό σπουδαστήριόν του και των δύο ύπηρετών του, εύρισκομένων εις τόν αντίθαλαμον.

—Σύ είσαι, Πέτρε;—Ναι, αθύντα. —Τι κάμνεις; Τίποτε, αθύθιντα. —Και σύ, Ιωάννη, αυτός είσαι; Μάλιστα αθύθιντα. —Τι κάμνεις;—Αθύθιντα δοχθώ τόν Πέτρον. Καλά! όταν τελειώσετε έλάτε να μού δώσετε τα όποδήματά μου

+

Τώρα ότε γίνεται ή έκλογή των χειμερινών ένδομάτων πρέπει να έχετε ύπ' όψιν τό εξής:

"Όταν ύφασμα φέρη επιγεγραμμένην τήν λέξιν μαλλί, ένίοτε περιέχει και βαμβάκι. "Όταν όμως έχη τας λέξεις καθαρό μαλλί, τότε να ήθετε βέβαιος ότι έχει και βαμβάκι.

ΣΤΗΛΗ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑΣ

I. Π. Δ. 'Εν τ α υ θ α. "Η παράκλησίς σας έγίνετο, έγγραμέντος του νέου συνδρόμητου υπό τόν όρον να πληρώση έστω και βραδύτερον. Διά τά αίνίγματα θα άναγνώσχη τόν προκηρυσσόμενον διαγωνισμόν.

'Ελευθερινά Ρέθυμνον. Νέοι συνδρόμηται έγγραφησαν και φύλλον άποστέλλεται τακτικώς. Και ύμεις και οι λοιποί συμμετασχόντες του 3ου διαγωνισμού καλύτερον είναι να άποστείλωσιν έχγκρίως τας εικόνας των δια να κατασκευάζονται. Θα δημοσιευθώσιν εις τό πρωτοχρονιάτικον φυλλάδιον.

Γ. Ι. Τ. 'Ηρά κλειον. Γράψατε ποία φυλλάδια θέλετε και θα άποσταλώσιν.

Θεατήν-άθεατον Ρέθυμνον. "Η άνακείνωσις του όνόματος σας εις τήν διεύθυνσιν είνε ίναγκαία νομικώς, έστέ δε βέβαιος ότι πάντοτε θα είθετε άθεατος διά τους άλλους.

Σ. Π. 'Ηρά κλειον. "Ανεμώνας! και "Παροίμαι! πᾶσαι έξήγησαν

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Διαγωνισμός 4ος

Προκηρυσσόμεν διαγωνισμόν προς σύνταξιν των πνευματικών "Αδελφών, των δημοσιευομένων εν τω «Κρητ. 'Αστέρι» και Παιδικών Πνευμάτων, συμφώνως τοίς όροις του «'Οδηγού» του δημοσιευθέντος εν τω 23 φυλλάδιω.

'Εκ των άποσταλσομένων "Αρχήσεων και Παιδικών Πνευμάτων τα δημοσιευόμενα θα βραβευθώσιν εις τό τέλος τής τριμηνίας.

Εν τή μεταξή θα παρακληέσμεν τους άναγνώστας ήμών να παρακολουθώσι και κρίνωσιν αίσθητός τήν άξίαν των δημοσιευομένων ίνα εν τέλει ότε θα προκληίσωμεν τήν γνώμην πάντων διευκολύνωσιν ήμάς εις τήν άπονομήν των βραβείων.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

"Ελληνες και Βούλγαροι κατά τόν 19ον και 20ον αίδωνα Βιβλίον έκδοθέν υπό του κ. Καζάζη, προέδρου του «'Ελληνισμού» και πραγματευόμενον περί τής κατά τήν τελευταίαν τριακονταετίαν δουλικής, πολιτικής προς τους Έλληνες τής "Αν. Ρωμυλίας ως και περί των κατά τήν Αβγουττον του παρελθόντος έτους γενομένων διωγμών και κατατρεφών των ελληνικών πληθυσμών.

«'Ελληνικαί πρόσδοι» Μίγα πανελληνιον Λεύκωμα, έκδοθησόμενον τό νέον έτος.

Εν αύτῳ θα περιέχωνται ή εξέτασις των εθνικών μας προσδοκίων και ή σύγκρισις αύτών προς τας συντελεσθείσας εις τό Βαλκανικόν Κράτη. Ειδικοί συνεργάται θα πλουτίσωσιν αύτό δε έδωκον και διαφωτιστικών μελετών περί του έμπορίου, των Τραπεζών, τής Βιομηχανίας, Ναυτιλίας και. Εικονογραφημένον επί γάρτου άρίστης ποιότητος εξ 100 και πλέον σελίδων θα τιμάται ό όρ. μετά των ταχυδρομικών. "Όλην αύτήν τήν εργασίαν άνέλαβον δεξιοί χειρισται του καλήμου οι κ. Θ. Φιλαδέλφει, διαχειριστής του «Σκρίπ» και Π. Έβερχακς, δημοσιογράφοι. Συνδρομηταί έγγραφόνται εις τό γραφεύ ήμών.

«'Ο 'Αόρατος», σατυρική εφημερίς έκδοθησόμενη εν 'Αθήναις υπό τήν διεύθυνσιν του κ. 'Αρ. 'Αποστολοπούλου εισήλθεν ήδη εις τό δεύτερον έτος τής έκδόσεώς της. Συνιστάμεν αύτόν εις τότε έντυπώνας εις τήν ποίησιν και τήν σατιραν. "Η τιμή έκαστου φύλλου λ. 5.

«Σέννα» 'Υπό τόν τίτλον τούτον ο κ. Ν. Μ. Πιθαράς δ. Ν. και συνεργάτης του «Κρητ. 'Αστέρος» εξέδωκε βιβλίον άξιναν γνώστον δια τήν ποικιλίαν τής ύλης ήν περιέχει, και ταφίλοσοφικός άρχος και αρχαιολογικός παρατηρήσεις, τας όποιās ανακρίνει και των όποιων τό συμπλήρωμα έλπει ό άναγνώστης εν άλλη στήλῃ του «Κρητ. 'Αστέρος».

Τό βιβλίον τούτο τιμά τόν συγγραφέα αύτου κ. Πιθαράν όσον και τόν χορηγόν κ. Γ. Μαυρικανή, άνθυπαπιστήν διά τήν υποστήριξιν, τήν όποιαν παρέχε προς έκδοσιν τούτου έργου. 'Αποτελείται εκ 380 σελ. και τιμάται όρ. 2.

'Αντλλάσσω Κρητ—Πορτάλ

'Ελευθερινός

Poste Restante

Ρέθυμνον

'Αντλλάσσω Cartes Postales

δ κ. "Εδουίν Μυριαλίκης

Poste Restante

'Εν 'Αλεξανδρείᾳ—Αίγύπτου

Cartes Postales

'Αντλλάσσω ή Δίς Μ. 'Ιαβέρου

Poste Restante

'Ηρά κλειον